

### Jak NIE mówić?

- **Słowa, które ranią** – jak rozpoznać oceniające, atakujące i wykluczające sformułowania (np. etykiety: „ty zawsze...”, „ty nigdy...”).
- **Język przemocy** – czym różni się konstruktywna krytyka od hejtu czy agresji słownej.
- **Pułapki ironii i żartów** – kiedy „tylko żartowałem” naprawdę boli.

### Jak mówić INACZEJ?

- **Zamiana oceny na opis** – ćwiczenia: zamiast „jesteś leniwy” → „nie zrobiłeś zadania na czas”.
- **Język empatii** – komunikaty „ja”: „czuję...”, „potrzebuję...”, „proszę o...”.
- **Dobre nawyki w rozmowie** – aktywne słuchanie, zadawanie pytań, podsumowywanie.
- **Słowa, które wspierają** – jak pochwała, uznanie i zachęta zmieniają relacje.

### Język w sieci – netykieta i cyberbullying

- **Co zostaje w sieci** – świadomość, że każde słowo/opinia zostawia ślad.
- **Granice żartu online** – kiedy mem staje się cyberprzemocą.
- **Jak reagować na hejt** – strategie obrony i wsparcia rówieśniczego.
- **Pozytywna obecność online** – jak budować kulturę szacunku w komentarzach i na grupach.

### Propozycje zadań dla uczniów:

1. **Mapa języka szacunku** – przykłady zwrotów „zamiast tego powiedz...”.
2. **Scenki dramatyczne** – odgrywanie sytuacji konfliktowych i zamiana języka ataku na język dialogu.
3. **Mini-podcasty** – rozmowy o hejcie i netykietce.
4. **„Kodeks netykiety”** – stworzony wspólnie przez polskich i włoskich uczniów.
5. **Dziennik empatii** – krótkie wpisy uczniów z przykładami, jak zmienili swoje komunikaty na bardziej wspierające.

### Zajęcia we Włoszech (Friuli-Wenecja Julijska):

- **Lekcje włoskiego**
- **Warsztaty w szkole włoskiej** – analiza różnic i podobieństw w zwrotach grzecznościowych, formach krytyki i pochwały w języku polskim, włoskim i angielskim.
- **Spotkania z lokalnymi organizacjami** – np. Czerwonym Krzyżem czy zajmującymi się młodzieżą i mediacjami rówieśniczymi.
- **Wycieczki kulturowe** (Triest, Udine, Wenecja) – obserwacja wielokulturowości w praktyce → jak język buduje mosty między różnymi społecznościami.
- **Zadania w plenerze** – np. stworzenie wspólnego „kodeksu rozmowy z szacunkiem” i zilustrowanie go na zdjęciach z regionu.